

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Рев 22361/2024
27.11.2024. године
Београд

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Гордане Комненић, председника већа, др Илије Зиндовића и Драгане Миросављевић, чланова већа, у ванпарничном предмету предлагача АА из ..., чији су пуномоћници Срђан Алексић, адвокат из ... и Горан Гавриловић, адвокат из ..., против противника предлагача „Коридори Србије“ д.о.о. Београд, чији је пуномоћник Драгана Николић Јовановић, адвокат из ..., ради одређивања накнаде за експроприсану непокретност и биљне културе на њој, одлучујући о ревизији противника предлагача изјављеној против решења Вишег суда у Краљеву Гж 668/22 од 25.01.2024. године и ревизији предлагача изјављеној против допунског решења истог суда Гж 668/22 од 23.07.2024. године, у седници одржаној 27.11.2024. године, донео је

РЕШЕЊЕ

ОДБИЈА СЕ, као неоснована, ревизија противника предлагача изјављена против решења Вишег суда у Краљеву Гж 668/22 од 25.01.2024. године.

ОДБИЈА СЕ, као неоснована, ревизија предлагача изјављена против допунског решења Вишег суда у Краљеву Гж 668/22 од 23.07.2024. године

Образложење

Решењем Основног суда у Краљеву Р1 98/2020 од 17.05.2022. године, ставом 1. изреке, утврђена је новчана накнада ради изградње дела аутопута Е-761 Појате-Прељина, деоница Адрани – Мрчајевци и то за део експроприсане кат.парцеле бр. ..(сада ..), површине 7.947 м2 КО ..., у износу од 3.276.548,10 динара, за део експроприсане кат.парц. бр. ..., површине 7.367 м2 КО ..., у износу од 3.037.414,10 динара и за део експроприсане кат.парцеле бр. .. (сада ..), површине 355 м2, КО ... у износу од 146.366,50 динара, све у укупном износу од 6.460.328,70 динара. Ставом 2. изреке, утврђена је новчана накнада за биљне културе са дела експроприсане кат.парцеле бр. ..., површине 7.947 м2 КО ... и са дела експроприсане кат.парц. ..., површине 7.367 м2 КО ... у укупном износу од 656.059,00 динара. Ставом 3. изреке, утврђена је новчана накнада за дрвну масу са дела експроприсане кат.парцеле бр. .. (раније ..), површине 2.088 м2 КО ..., са дела експроприсане кат.парцеле бр. ..., површине 5.341 м2 КО ... и са дела експроприсане кат.парцеле бр. .. (раније ..), површине 343 м2 КО ..., у укупном износу од 330.399,00 динара. Ставом 4. изреке,

обавезан је противник предлагача да на име накнаде за непокретности ближе описане у ставу 1. изреке решења, биљну културу и дрвну масу из става 2. и 3. решења, предлагачу исплати укупан износ од 7.446.786,70 динара, са законском затезном каматом почев од 17.05.2022. године до исплате. Ставом 5.изреке, обавезан је противник предлагача да предлагачу на име трошкова поступка исплати 590.800,00 динара, са законском затезном каматом од извршности решења до исплате.

Виши суд у Краљеву је, решењем Гж 668/22 од 25.01.2024. године, одбио као неосновану жалбу противника предлагача и потврдио решење Основног суда у Краљеву Р1 98/2020 од 17.05.2022. године, док је допунским решењем истог суда Гж 668/22 од 23.07.2024. године одбијена, као неоснована, жалба предлагача и потврђено решење Основног суда у Краљеву Р1 98/2020 од 17.05.2022. године.

Против решења другостепеног суда којим је поступак правноснажно окончан, предлагач и противник предлагача су изјавили благовремене ревизије, из свих законом предвиђених разлога.

Врховни суд је испитао побијана решења, применом одредбе члана 408., у вези члана 420. став 1. и 6. Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“, 72/11... 18/20), одредбе члана 92. Закона о уређењу судова („Службени гласник РС“, бр. 10/23) и одредбе члана 30. став 2. Закона о ванпарничном поступку („Службени гласник РС“, бр. 25/82, 48/88, („Службени гласник РС“, бр. 46/95 ... 14/2022), и утврдио да ревизије нису основане.

У поступку није учињена битна повреда одредаба поступка из члана 374. став 2. тачка 2. Закона о парничном поступку, на коју ревизијски суд пази по службеној дужности, а ни битна повреда из одредбе члана 407. став 1. тачка 3. истог Закона, на коју предлагач неосновано у својим ревизијама указује, пошто другостепени суд није неправилно применио одредбе Закона о парничном поступку у смислу у ком би то било од утицаја на доношење законите и правилне одлуке.

Према утврђеном чињеничном стању, предлагач је власница предметних непокретности које су експроприсане решењем Града Краљева, Градске управе, Одељење за управљање имовином, Одсек за имовинско-правне послове и послове управљања имовином бр. 465-4-6/2020-05 од 04.02.2020. године, ради изградње дела аутопута Р-761 Појате-Прељина, деоница Адрани – Мрчајевци, у корист Републике Србије, по предлогу противника предлагача. Предлагач и противник предлагача нису постигли споразум о накнади за експроприсано земљиште. Предметне парцеле су обухваћене просторним планом подручја посебне намене инфраструктурног коридора аутопута Е-761 Појате-Прељина, деоница Адрани – Мрчајевци, објављеном у Уредби о утврђивању просторног плана („Службени гласник РС“, бр. 98/2013) и Законом о утврђивању јавног интереса и посебним поступцима ради реализације пројекта изградње инфраструктурног коридора аутопута Е-761, деоница Појате-Прељина („Службени гласник РС“, бр. 49/2019). Наведеним планским документом предвиђено је да се тим актом формирају грађевинске парцеле, па је ступањем на снагу Уредбе о утврђивању просторног плана, земљиште, које обухвата и парцеле у власништву предлагача, у површинама наведеним у решењу о експропријацији, приведено намени и по врсти и намени постало грађевинско земљиште. Вештачењем судског вештака грађевинске струке Живојина Миленковића утврђена је тржишна вредност

експроприсаних парцела, као грађевинског земљишта, док је вештачењем судског вештака пољопривредне струке Милене Маринковић процењена тржишна вредност биљних култура на тим парцелама, а налазом судског вештака шумарске струке Живке Лазаревић, утврђена је вредност дрвне масе. Првостепени суд није прихватио налаз и мишљење судског вештака грађевинске струке Зарија Зечевића из ..., ангажованог од стране предлагача, сматрајући да је исти недовољно образложен, логички и правно неприхватљив са аспекта процене тржишне вредности предметних парцела на основу параметра добијеног са трасе аутопута на подручју Општине Врњачка Бања, јер његов налаз није обухватио било који други компаратив или критеријум за процену вредности грађевинског земљишта по м² у зони са територије Града Краљева на локацији на којој се налазе предметне непокретности. Такође, првостепени суд није прихватио налаз судског вештака пољопривредне струке Влајислава Папића из Краљева, који је на захтев предлагача сачинио мишљење о процени вредности биљне културе на предметном земљишту, јер се он бавио проценом вредности стоке, односно крава, телади и млека, што није предмет експропријације.

Полазећи од овако утврђеног чињеничног стања, нижестепени судови су новчану накнаду предлагачу за експроприсане непокретности, биљне засаде и дрвну масу, одредили применом одредбе чланова 41. став 2., 42, 46, 47. и 52. став 4. Закона о експропријацији ("Службени гласник РС", бр. 53/95...106/16), одредбе члана 81. став 1, 82, 83. и 88. став 9. Закона о планирању и изградњи ("Службени гласник РС", бр. 72/2009 ... 52/2021), прихватајући тржишну цену утврђену налазом и мишљењем судског вештака грађевинске струке Живојина Миленковића, судског вештака пољопривредне струке Милене Маринковић и судског вештака шумарске струке Живке Лазаревић, налазећи да су наведени вештаци при изради својих налаза и мишљења у свему поступили по налогу суда и своје налазе дали према правилима струке, имајући у виду да су, у време експропријације, предметне парцеле имале статус грађевинског земљишта.

По оцени Врховног суда, правилно су нижестепени судови применили материјално право.

Одредбом члана 41. став 2. Закона о експропријацији, прописано је да се висина накнаде у новцу за експроприсане непокретности одређује по тржишној цени, према околностима у време закључења споразума о висини накнаде, а ако споразум није постигнут, према околностима у време доношења првостепене одлуке о накнади. Одредбом члана 42. истог Закона, прописано је да се накнада за експроприсано пољопривредно земљиште и грађевинско земљиште одређује у новцу, према тржишној цени таквог земљишта, ако законом није дугачије прописано (став 1); да процену тржишне цене из става 1. овог члана врши орган надлежан за утврђивање пореза на пренос апсолутних права на непокретностима (став 2). Одредбом члана 52. став 4. истог Закона, прописано је да ако ранији сопственик није био у могућности да скине усеве или убере плодове услед тога што је кориснику експропријације дозвољено да отпочне радове пре скидања усева или убирања плодова, ранији сопственик има право на накнаду за усеве или плодове према тржишној цени, по одбитку потребних трошкова које би имао од жетве или бербе.

На основу одредбе члана 82. став 1. Закона о планирању и изградњи, када се планским документом промени намени пољопривредног и шумског у грађевинско

земљиште, орган надлежан за доношење планског документа је дужан да у року од 15 дана од дана ступања на снагу тог документа, органу надлежном за послове државног премера и катастра достави плански документ који садржи попис кат.парцела којима је промењена намена или опис граница планског документа са пописом кат.парцела и одговарајућим графичким приказом. Од дана ступања на снагу планског документа којим је извршена промена намене пољопривредног и шумског земљишта у грађевинско земљиште, власник таквог земљишта остварује сва права власника на грађевинском земљишту, у складу са овим законом (став 9.).

У конкретном случају, просторни план подручја посебне намене инфраструктурног коридора аутопута Е-761 Појате – Прељина, има карактер планског документа, који на основу члана 4. Уредбе о утврђивању просторног плана подручја посебне намене инфраструктурног коридора аутопута Е-761 деоница Појате – Прељина 10/20-3, представља основ за формирање грађевинских парцела јавне намене. Пошто је Уредба ступила на снагу пре доношења решења о експропријацији предметних парцела предлагачу, следи да оне имају карактер грађевинског земљишта. То значи да предлагачу накнада за делове предметних парцела припада на основу њихове тржишне вредности, као грађевинског земљишта, о којој се изјаснио судски вештак Живојин Миленковић, чији је налаз суд прихватио и на њему засновао своју одлуку. Предлагачу припада и накнада за биљне културе и дрвну масу у износима утврђеним налазима судских вештака пољопривредне струке Милене Маринковић и шумарске струке Живке Лазаревић, чије је налазе првостепени суд прихватио као стручне и објективне, налазећи да су они образложено одговорили на неосноване примедбе оба учесника у поступку.

Неосновани су наводи ревизије противника предлагача о погрешној примени одредбе члана 42. Закона о експропријацији, због чињенице да је процена тржишне цене органа надлежног за утврђивање пореза на пренос апсолутних права нижа од цене утврђене вештачењем, а имајући у виду да је предлагачу експроприсано пољопривредно а не грађевинско земљиште. Супротно тим наводима ревизије противника предлагача, нижестепени судови су, у конкретном случају, правилно предлагачу накнаду за експроприсану непокретност признали на основу налаза и мишљења судског вештака који се о тржишној цени предметног земљишта изјаснио, имајући у виду да се ради о грађевинском земљишту на основу члана 88. став 9. Закона о планирању и изградњи. Орган надлежан за утврђивање пореза на пренос апсолутних права на непокретностима врши процену тржишне цене, како је наведено у ставу 2. одредбе члана 42. Закона о експропријацији, али не одређује тржишну вредност експроприсаног земљишта. У случају када се не постигне споразум, што је овде случај, накнаду одређује суд у ванпарничном поступку, који може да изведе и друге доказе које учесници предложе, па и вештачење ако је то потребно за одређивање накнаде, како је правилно поступљено у конкретном случају.

Наводима ревизије предлагача о томе да судски вештак није правилно утврдио тржишну цену предметног земљишта оспорава се правилност утврђеног чињеничног стања, што је без утицаја на одлучивање, имајући у виду да ревизија не може да се изјави због погрешно и непотпуно утврђеног чињеничног стања, у смислу одредбе члана 407. став 2. Закона о парничном поступку, осим у случају из члана 403. став 2. тог Закона, што овде није случај.

Врховни суд је при одлучивању, имао у виду да је предлагач ревизије изјавио и против решења Вишег суда у Краљеву Гж 668/22 од 25.01.2024. године, којим није одлучено о његовој жалби, већ о жалби противника предлагача изјављеној против првостепеног решења, па је тај недостатак другостепеног поступка отклоњен доношењем допунског решења Вишег суда у Краљеву Гж 668/22 од 23.07.2024. године, (по налогу из решења Врховног суда Рев 11962/2024 од 12.06.2024. године), против ког је предлагач такође изјавио ревизију, на који начин је остварио право на изјављивање овог правног лека.

Имајући у виду да ревиденти својим ревизијама неосновано побијају правилност примене материјалног права, Врховни суд је одлуку као у изреци донео применом одредбе члана 414. став 1., у вези члана 420. став 6. Закона о парничном поступку, и одредбе члана 30. став 2. Закона о ванпарничном поступку.

**Председник већа - судија
Гордана Комненић, с.р.**

За тачност отправка
Заменик управитеља писарнице
Миланка Ранковић